

Kā panākt, lai prakse ir kvalitatīva?

Piedaloties LDDK Erasmus+ stratēģiskās partnerības projekta "Kvalitatīvas prakses darba tirgum" īstenošanā, Profesionālās izglītības kompetences centra "Rīgas Tehniskā koledža" (turpmāk RTK) galvenie ieguvumi pilotprojekta īstenošanas rezultātā ir sekojoši:

- panākta RTK apgūstamo kompetenču satura tuvināšanās darba tirgus prasībām,
- dota iespēja izglītojamajiem apgūt darba tirgū pieprasītas kompetences, līdz ar to nodrošinot darbu pēc izglītības iegūšanas,
- palīdzēts RTK risināt profesionālo mācību priekšmetu pedagogu iztrūkumu un jaunākā tehniskā aprīkojuma papildināšanu,
- radīta interese darba devējiem izveidot jaunas un kvalitatīvas prakses vietas,
- veikta tehnisko profesiju popularizēšana,
- radīti priekšnoteikumi kvalitatīvu prakšu sistēmu ieviešanai uzņēmumos:
 - izveidota novērtēšanas sistēma, lai noteiktu audzēkņu zināšanu un praktisko prasmju līmeni pēc prakses uzņēmumā,
 - izveidota prakšu vietas kvalitātes monitoringa sistēma,
- ciešā sadarbībā ar uzņēmumu, kurā tiek izieta praktiskā apmācība, ir stingri definēti sasniedzamie praktisko mācību rezultāti, atbilstoši programmai un tā ir prakses līguma obligāta sastāvdaļa.

Projekta ietvaros noslēgts līgums ar MASOC un par prakses iziešanu uzņēmumā tika slēgts trīspusējs līgums, un RTK Mehatronisko sistēmu tehniķa specialitātes audzēkņi izgāja praksi vairākos uzņēmumos – AS "LATVIJAS FINIERIS", SIA "PERUZA", SIA "LEXEL FABRIKA", un SIA "Getliņi EKO" u.c.

Prakšu kvalitātes nodrošināšanai RTK, pilotprojekta ietvaros tika izstrādātas aptaujas anketas praktizantiem un aptaujas anketas prakses vadītājiem uzņēmumā, lai novērtētu audzēkņu prakšu kvalitāti.

Atgriezeniskā saite no pilotprojektā iesaistītajiem.

Audzēkņu aptauja parādīja, ka vislielākais ieguvums no praksēm visiem audzēkņiem (100% atbilžu) ir izpratne par uzņēmumu darbu. Citi būtiski ieguvumi ir: attīstītas praktiskas iemaņas profesijā un gūta vērtīga darba pieredze (80%), gūta dziļāka izpratne par teoriju, kas nepieciešama darbam profesijā, apgūtas profesijai nepieciešamās tehnoloģijas, gūta izpratne par pienākumiem profesijā. Tāpat arī, 60% audzēkņu uzskata, ka prakse viņiem ir palīdzējusi labāk komunicēt un sadarboties ar citiem, bet puse audzēkņu – iegūt vērtīgus sociālos kontaktus un kļūt motivētākam). Praktizanti bijuši diezgan apmierināti ar prakses norisi – 90% audzēkņu vērtē praksi robežās no 7–9

Prakses vadītāji diezgan līdzīgi kā praktizanti vērtēja praktizanta ieguvumus no prakses uzņēmumā, nedaudz skeptiskāk vērtējot profesijas praktisko iemaņu attīstību un dziļāku izpratni par teoriju, kas atspoguļo uzņēmuma augstākas gaidas pēc audzēkņu mācību rezultātiem. Salīdzinot prakses vadītāju vērtējumus par audzēkņu sagatavotību pirms prakses un pēc prakses, redzams, ka uzņēmumi atzīst savu ieguldījumu praktizanta sagatavotībā. Vienlaikus jāatzīmē uzņēmumu kritiskums pret kopējo praktizantu sagatavotību, 50% uzņēmumu vērtējot audzēkņu sagatavotību pirms prakses ar 5 vai zemāk, 25% - pēc prakses.

Secinājums, prakse audzēkņiem bija ļoti lietderīga gan profesijas apgūvē, veiksmīgi papildinot un nostiprinot koledžā apgūto teoriju, gan karjeras izglītības kontekstā, dodot iespēju izveidot priekšstatu par darba tirgu un uzņēmumu darbību, gan arī vispārīgo kompetenču attīstībā, kas ir ļoti būtiski absolventu konkurētspējas darba tirgū veicināšanai.

Ierosinājumi, ņemot vērā darba devēju daļēju neapmierinātību ar kopējo audzēkņu sagatavotību, koledžai būtu aktīvāk jāiesaista darba devēji izglītības programmas izstrādē un īstenošanā, lai gan celtu RTK izglītības kvalitāti, gan arī tuvinātu darba devēju izpratni par koledžas darbu un sagaidāmiem mācību rezultātiem. Ņemot vērā, ka prakšu īstenošana un atgriezeniskās saites apkopošana ir labs veids, kā identificēt neatbilstības starp RTK izglītības programmu un darba tirgus prasībām, būtu jāuzsāk pēc iespējas agrākas prakses un jānodrošina atgriezeniskās saites apkopošana arī citās koledžas izglītības programmās.